

10-1. מרים חסן עבד אלקרים חמאד ואח'

חוסין מוחמד חוסין עבדאללה חמאד

כולם באמצעות עו"ד מיכאל ספרד ו/או שלומי זכריה ו/או אמילי שפר ו/או מיכל פסובסקי ו/או מוריה שלומות ו/או מוחמד שקיר מטעם "יש דין – ארגון מתנדבים לזכויות אדם", כולם מרח' דוד חכמי 12, תל-אביב 6777812 ; טל: 03.6206947/8/9, פקס': 03.6206950

העותרים

-- נ ג ד --

1-4. שר הביטחון, באמצעות ב"כ עו"ד עו"ד אבינעם סגל אלעד/ רן רוזנברג מפרקליטות המדינה, משרד המשפטים, רח' סלאח א-דין, ירושלים.

5. מועצה מקומית מטה בנימין, באמצעות ב"כ עו"ד סילבצקי, מרח' קרן היסוד 27, ירושלים, טל' 02.6248877, פקס' 02.6248553

6. עמונה אגודה שיתופית חקלאית להתיישבות קהילתית בע"מ באמצעות עו"ד יי קוסטליץ מרח' כינרת 3 בני ברק, טל' 03.7671500, פקס': 03.7671501

7-32. אמיתי אורן ואח', באמצעות עו"ד יהודה רסלר ואח', מרח' דוד המלך 28 ת"א, טל': 036954284 פקס': 036919437

33-50. איילה גולדברג ואח', באמצעות עו"ד הראל הרנון, רח' הרטום 16, ירושלים, ת.ד. 45151, טל': 02.6509100, פקס': 02.6509110

51-69. אורי אבל ואח', באמצעות עו"ד מרדכי בייץ ואח' ממשרד יגאל ארנון ושות', מרח' הלל 31, ירושלים, 9458131, טל' 02.6239239, פקס': 02.6239233

המשיבים

70. יעל וייס לינציץ, באמצעות עו"ד מרדכי וייס, מרח' הנצי"ב 22 תל אביב, 67018, טל': 03.5621914, פקס': 03.5621915

תגובת העותרים לבקשת המדינה להארכת מועד בת שבעה חודשים לקיום פסק-דין

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 1.11.16 והאורכה שניתנה ביום 2.11.16, מתכבדים העותרים להגיש את תגובתם לבקשת המדינה לדחות את מועד ביצוע פסק הדין, **בה הם יבקשו מבית המשפט הנכבד לדחות את בקשת המדינה ולחייבה בהוצאות משמעותיות.**

הבקשה הומצאה על כלל נספחיה, באופן שאפשר להבינם ולקראם, רק ביום 3.11.2016 (ונשלחה בדואר רק ביום 2.11.2016, בניגוד לנטען בעבר על ידי נציגי ב"כ המשיבים 1-4, לרבות בתגובתם לבקשה מטעם העותרים להארכת מועד קצרה).

א. כפתח הדברים – ההקדמה המתבקשת

1. אין ישראלי, שאינו יודע את הסיבה להגשתה של בקשה זו.
2. כל מי ששהו בחודשים ובעיקר בשבועות האחרונים בישראל (ואפילו כאלה שמתעניינים בישראל וצופים בה מרחוק) יודעים שבקשה זו הוגשה מסיבה אחת בלבד: כדי למנוע משבר פוליטי. בקשה נועזת זו הוגשה כדי לייצב את הקואליציה שכן חלקים ממנה גמרו אומר למנוע את קיום פסק הדין מושא בקשה זו בכל מחיר. ניתן היה לצרף שלל אסמכתאות מהעיתונות לכך, כי ראש הממשלה וחלק משריו הגיעו ל-"דיל" במסגרתו תוגש הבקשה הנוכחית, אולם אנו מניחים כי המדובר בידיעה שיפוטית ואין בכך צורך.¹ הטענות הללו, המוכרות לכל בר-בי-רב העוסק בנושא, לא הוכחו על ידי המשיבים בבקשתם.
3. לכן בקשה זו היא בושה. בושה למבקשים, בושה לאזרחי המדינה ובושה ליועץ המשפטי לממשלה ולפרקליטות שהעזו לשתף פעולה עם תפירה גסה של תירוצים, המנסים לכסות על המניע הפוליטי-קואליציוני, והכל במסגרת בקשה שהיד צריכה לרעוד לפני שחותמים עליה – בקשה שלא לקיים במועדו פסק-דין של בית המשפט העליון.
4. המחלפות המשפטיות, אם כן, שעוצבו כדי להסתיר את האמת העגומה שעומדת ביסוד רצונם של המשיבים לדחות את מועד קיום פסק-הדין, מתפוררות כמעט מאליהן ואין צורך אלא בנשיפה קלה כדי להסירם:

א. הנימוק המרכזי של המדינה, שהדחייה תמנע אלימות וקרע: מעבר להיותו נימוק מסוכן המזמין איומים ואלימות מצד כל מי שמבקש למנוע ביצוע פסקי דין, ומנוגד לפסיקת בית המשפט הנכבד בקשר לאופן שיש לנהוג כלפי סיכונים כאלה בעניינים פעוטים בהרבה מקיום פסקי דין – **הנימוק מבוסס על ספקולציה** שלא רק שאין לה ראיות, היא אף מנוגדת להיגיון הבריא.

מעבר לכך, הטענה כי למדינה נדרש זמן על מנת לפתור את בעיית המאחז הבלתי חוקי עמונה "בדרכי שלום", מהווה תירוץ לאי-אכיפת החוק על ידי המדינה **מאז שנת 2012**. מאז חלפו כ-4 שנים תמימות, ועדיין מרהיבים נציגיה עוז לטעון כי נדרש עוד זמן למציאת פתרון "בדרכי שלום" עבור תושבי המאחז, והפעם כצידוק לאי קיום צו שיפוטי. כך בפועל, משמש תירוץ זה, שהמסר החבוי בו הוא איום באלימות, זה ארבע שנים צרכים פוליטיים מובהקים.

ב. הטענה שבזמן שהתבקש ניתן יהיה להכין חלופת-קבע עבור תושבי המאחז (בין אם בהתנחלות החדשה שמבקשים לבנות ליד שבות רחל ובין אם על אדמות פרטיות שיגזלו מפלסטינים

¹ ראו למשל: ברק רביד, יותם ברגר, חיים לוינסון: " בלחץ הבית היהודי: המדינה תפנה לבג"ץ בבקשה לדחות שוב את פינוי עמונה", **הארץ** 13.10.2016 (<http://www.haaretz.co.il/news/politics/premium-1.3094023>); ענבל תמיר: "בין סערת עמונה לבין משבר קואליציוני: המדינה תבקש מבג"ץ לדחות בחצי שנה את פינוי עמונה", **גלי צה"ל** און ליין, 13.10.2016 (<http://glz.co.il/1064-90136-he/Galatz.aspx>); מורן אזולאי ואלישע בן קימון: " הבית היהודי: המדינה תבקש מבג"ץ לדחות את פינוי עמונה" **YNET** 13.10.2016 (<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4866009,00.html>); זאב קמ, נתניהו ובנט סיכמו: המדינה תבקש לדחות את פינוי עמונה, **NRG** 13.10.2016 (<http://www.nrg.co.il/online/1/ART2/839/969.html>)

באיזור עמונה עצמה) - היא **אחיזת עיניים** וכל מי שמכיר את ההליכים יודע ששבעה חודשים הם רק רק קדימון לבקשות ארכה נוספות ורבות.

ג. הטענה שהזמן שהוקצב למדינה בפסק-הדין מושא בקשה זו – שנתיים ימים – נוצל כדבעי, היא טענה **שמתנפצת על רקע העובדות** שהמשיבים עצמם מספקים. מעבר לכך, גם אילו עמלה המדינה בתום לב ובחריצות למצוא פתרון-קבע חלופי לעמונה, גם אז מאזן פשוט של מידתיות אינו מצדיק המתנה נוספת כשניתן להעביר את תושבי עמונה לאתר זמני. **תושבי עמונה פלשו אל אדמת העותרים, בידיעה שמדובר ברכוש של אחרים, הם שהו בה בשני העשורים האחרונים כששנתיים מתוכם הם יודעים שיש פסק דין המורה לפנותם. אין בפסק הדין ולו רמז שמוכנותו של פתרון קבע עבורם, להבדיל מזמני, הוא קריטריון למועד ביצועו. הצדק אינו יכול לסבול שבעלי האדמות ימשיכו לשלם את מחיר ההתחשבות במי שגזלו את אדמותיהם.**

ד. בקשת המדינה אינה כוללת משום מה שום התייחסות לרף שקבעה הפסיקה לעיכובי ביצוע של פסקי דין. קצת מוזר שבקשה שנכתבה על-ידי פרקליטות המדינה והוגשה "על דעתו של היועץ המשפטי לממשלה" אין בה ולו מילה אחת של ניתוח המצב המשפטי. ובכן, לא בכדי נעדר טיעון משפטי המבוסס על הפסיקה מהבקשה. בקשת המדינה אינה מתקרבת לרף שנקבע ואינה עומדת בשום קריטריון שנקבע.

5. בקשה זו הוגשה פחות מחודשיים טרם המועד שקצב בית המשפט לפינוי עמונה. בית המשפט העניק מראש למשיבים תקופה שנראתה לעותרים ארוכה, ארוכה מדי בנסיבות העניין, **שנתיים תמימות**. שנתיים שבהן הגזל נמשך, שנתיים שבהן מניעת העותרים מלהגיע לאדמותיהם ולעשות שימוש ברכושם נמשך. שנתיים שבהן הפולשים ממשיכים להתגורר באדמות אליהם השיגו גבול.

6. הבקשה הנוכחית היא לפיכך לא רק בושה אלא גם חוצפה. היא פוגעת בעותרים, היא פוגעת בכבודו של בית המשפט והיא פוגעת בשלטון החוק ובמדינת ישראל. והכל כדי להסיר את הקשיים הקואליציוניים הלוחצים על הממשלה בשל הצורך לבצע את פסק הדין, שהרי בקואליציה יש מי שמוכנים לעשות הרבה כדי למנוע כליל (ולא זמנית) את ביצוע פסק הדין.

7. בדרך להשיג את המטרה הפוליטית האמורה, המדינה מוכנה לרמוס את עקרון סופיות הדיון ואת חובת כיבוד פסקי הדין, היא מוכנה לפגוע במעמדו של בית המשפט הנכבד שמתבקש שוב להיות המחוסם הראשון (בהיעדר יועץ משפטי ופרקליטות שיחסמו יוזמות כאלה בגופם) לפגיעה בשלטון החוק. והכל כדי לייצב את הקואליציה.

8. המשיבים טוענים, פעמיים, במסגרת הבקשה, כי הם ערוכים לביצוע ולמימוש פסק הדין במועדו. משכך, אין המשיבים טוענים לחוסר יכולת ולבצע את פסק הדין. המניע לבקשתם הוא חוסר רצון, חוסר נוחות פוליטית לבצעו.

9. העותרים רואים בחומרה מיוחדת את הניסיון לנצל את שירות הביטחון הכללי למטרות הזרות שהן העומדות ביסוד בקשה זו. העותרים יתנגדו בתוקף להצגת חוות דעת בטחונית-סודית במעמד צד אחד. העותרים יטענו שככל שלדעת המשיבים יש הצדקה לדחות את מועד הביצוע של פסק-הדין עליהם לתת פירוט מלא של טענותיהם **לעותרים ולציבור**. הסתתרות מאחורי חוות-דעת סודיות כדי למנוע מצד להליך משפטי שזכה בצו שיפוטי מלקבל את סעדו, הוא מאפיין של משטרים בלתי דמוקרטיים בהם הרשות המבצעת יכולה להטות כל החלטה שיפוטית מבלי לתת דין וחשבון לציבור.

10. פסקי דין, כפי שקבע בית המשפט הנכבד בעבר, "אינם בגדר המלצה וחובה על המדינה לכבדם ולקיימם במהירות וביעילות הדרושים בנסיבות העניין" (ראו: בג"ץ 2732/05 **ראש מועצת הכפר עזון ואח' נגד ממשלת ישראל ואח'**; החלטה מיום 5/10/2009, פורסם באר"ש). העובדה היא כי פעם אחר

פעם מנסה המדינה להתחכם לפסקי הדין של בית המשפט הגבוה לצדק בקשר לבנייה בלתי חוקית של ישראלים על אדמות פרטיות של פלסטינים בשטח הכבוש. כך בעניין המאחז מגרון, כך בעניין המאחז ג'אבל ע'רטיס/ גבעת האולפנה מצפון לבית אל, כך בעניין הבנייה הבלתי חוקית בדרום מערב בית אל ("בתי דריינוף") וכך עתה בקשר לעמונה. בקשות דחיית מועדים לביצוע פסקי דין בתחום זה (שיש לו רגישות פוליטית וזו הסיבה היחידה לבקשות) הפכה לנורמה למרבה הבושה והצער. נורמה פסולה שיש לעקור אותה לאלתר לפני שתגרום לנגע המסכן באופן ממשי את שלטון החוק.

11. לכן, לנוכח הסכנות העקרוניות שבקשה זו יוצרת לעקרונות יסוד של שיטתנו, יש לדחותה מכל וכל ובקול מהדהד.

12. לצד דברים אלה, גם כאשר בוחנים את פרטי הבקשה והעובדות המתוארות בה, עולה כי אין בה ולו תחילתה של הצדקה לעכב את ביצוע פסק הדין. נתייחס לפיכך להלן לכל רכיבי הבקשה, לאמור בה ולמה שאינו אמור בה, וכן להלכות שנקבעו על ידי בית המשפט הנכבד בשאלת עיכוב ביצוע פסקי דין, במיוחד בפרשות הדומות לפרשה זו.

כ. רקע ולבנטי: הפרת התחייבויות לפינוי, תירוץ ה"דרכי שלום" והרף שנקבע לדחיית ביצוע פסק דין

I- ההיסטוריה הקצרה של העתירה: הפרת התחייבויות לפינוי ושימוש רב שנים בתירוץ

של מיצוי האפשרות להביא לפינוי בדרכי שלום כדי לדחות מועדי פינוי

13. עתירה זו הוגשה בשנת 2008. המדינה לא כפרה בשום שלב כי עמונה הוא מאחז בלתי מורשה אשר נבנה שלא כדין, ללא היתרי בניה, בניגוד לתכנת המתאר התקפה, ועל אדמות פרטיות של פלסטינים. המדינה התחייבה מתחילת ניהול התיק כי המאחז יפונה, אם כי הבהירה כי מועד הפינוי נתון לסדרי עדיפויות שונים.

14. אלא שהשנים חלפו, המאחז המשיך לעמוד על מכונו והמדינה נמנעה מלהתחייב למועד פינוי. כארבע שנים לאחר הגשת העתירה הובהר למדינה כי לא ניתן להמתין לנצח. בתגובה העלו נציגיה טענה שלראייתם הצדיקה המשך עיכוב החזרת האדמות לבעליהן, טענה שעמדה לשמש את המדינה כמנטרה עד ימים אלה ועומדת במרכזה של בקשת עיכוב הביצוע הנוכחית: הצורך לעשות מאמץ לפתור את בעיית המאחז "בדרכי שלום".

15. כך ביום 3.7.2012, בתצהיר תשובה משלים מטעם המשיבים 1-4, אשר היה חתום על ידי השר (דאז) בנימין זאב בגין, התבקשה המתנה של שישה חודשים והדבר נומק כדלהלן (ההדגשות שלנו):

"עמדת הדרג המדיני היא כי תאריך היעד לסיים הטפול בסוגיה נשוא העתירה הוא עד ל-31.12.2012. להערכת הדרג המדיני, קיים סיכוי טוב שניתן יהיה לסיים את הטיפול בהסכמה ובדרכי שלום עד לתאריך זה.

[...]

במהלך התקופה שחלפה מאז הגשת התגובה נעשו ניסיונות לקדם את הטיפול בהסכמה ובדרכי שלום. בשלב זה אלה לא נשאו פירות אותם ניתן לפרט, והמאמצים לעשותם עתידים להמשך".

העתק של תצהירו של השר בנימין זאב בגין מיום 3.7.2012 מצ"ב ומסומן כ**נספח 1**.

16. ביום 12.11.2012, משהתקרב המועד שצויין בתצהיר הנ"ל כתאריך היעד "לסיום הטיפול בסוגיה" (בהסכמה ובדרכי שלום), הוגשה בקשה נוספת לדחיית המועד לפינוי ממספר טעמים ואחד מהם --
- "המשיבים סבורים כי בנסיבות המיוחדות של המקרה קמה הצדקה לדחיית תאריך היעד בשישה חודשים וזאת על מנת שניתן יהא להמשיך ולמצות את הנסיונות, המתהווים בימים אלה ממש, לקדם את הטיפול בעתירה בדרכי שלום.**
- נציין כי בקשה נובעת מן ההתפתחויות המתוארות לעיל וכי הממשלה מתמידה בעמדתה לפיה בניה על קרקע פרטית מוסדרת, שלא בהרשאת הבעלים הרשומים – תוסר."
- (פסקה 11 להודעה ובקשה מטעם המשיבים 1-4 מיום 12.11.2012. ההודעה והבקשה וכן תצהירו של השר דאז בנימין זאב בגין המתייחס לסוגית הפתרון בדרכי שלום, מצ"ב **כנספח 2**. ההדגשה באות עבה **במקור**, ההדגשה בקו תחתון שלנו. למען שלמות התמונה נציין שבקשת הדחייה נבעה גם מהטעם כי הועלו טענות רכישה, אשר התבררו מאוחר יותר כמבוססות על מסמכים מזויפים, ובשל סמיכות תאריך היעד ליום הבחירות לכנסת שנקבעו אז.)
17. בהחלטתו מיום 30.12.2012 העניק בית המשפט הנכבד את הארכה המבוקשת וקבע מועד מדויק חדש לפינוי: **"ניתנת ארכה לפינוי עד ליום 30.4.2013."**
18. הנה כי-כן, הטענה שיש למצות את המגעים להבטחת פינוי שקט ובדרכי שלום, משמשת כעילה המצדיקה לדעת המשיבים דחיות חוזרות ונשנות בפינוי המאחז והחזרת אדמותיו לבעליהן החוקיים.
19. **העותרים אינם חולקים על החשיבות של פינוי בדרכי שלום, אולם הם סבורים שהעובדה שזה ארבע שנים נעשים ניסיונות להפיס את דעת הפולשים לאדמתם ולשכנעם לפנות אותה ללא התנגדות, והדבר אינו צולח, הופך את הנימוק שמציגה המדינה מסיבה שיש לה הגיון וטעם לתירוץ שמאחוריו אין דבר מלבד רצון עז שלא לפנות.** הסכמה שלא הושגה במהלך ארבע השנים האחרונות אין סיבה שתושג היום, ובמיוחד כאשר מבקשת המדינה עולה שגם היום ולמרות ההצעות הנדיבות (שלא לומר – השערורייתיות) שקיבלו הפולשים לאדמות העותרים – הסכמה אין!
20. המשיבים שוב לא עמדו במילתם, ולא קיימו את ההחלטה המורה על פינוי עד סוף אפריל 2013. בהחלטה נוספת מיום 28.4.2013 קבע בית המשפט, כי **"לפנים משורת הדין ניתנת ארכה אחרונה לביצוע הפינוי עד ליום 15.7.2013."**
21. בשלב זה ביצעו המשיבים תרגיל התחכמות להחלטת בית המשפט והתנהלו כאילו החובה לפנות נוגעת לא למאחז כולו אלא לחלקות העותרים בלבד, בניכוי אלה מהן שיש לגביהן טענות רכישה. התנהלותם של המשיבים חייבה את העותרים להגיש בקשה על פי פקודת בזיון בית משפט, דבר שנעשה ביום 13.7.2013. בעקבות הדיון שהתקיים בבקשה ביום 20.8.2013, ניתנה החלטת בית המשפט (ביום 21.8.2013), אשר קבעה כי פרשנות המדינה אינה נכונה וכי חובת הפינוי נוגעת למאחז כולו.
22. יוצא אפוא, כי כפסע היה בין המשיבים 1-4 וקביעה של בית המשפט כי הם ביזו החלטה שיפוטית של בג"צ. כך או אחרת אין מחלוקת כי המשיבים לא קיימו (שוב) את החלטות בית המשפט.
23. משהפרה המדינה שוב ושוב את התחייבותה בפני בית המשפט הנכבד לפנות את המאחז, אולץ בית המשפט הנכבד להכריע בפרשה. ואכן ביום 24.12.2014 ניתן פסק הדין אשר קבע כי יש לפנות את המאחז כולו, על כלל המבנים והתשתיות שבו. פסק הדין העניק למדינה שהות ארוכה ביותר להיערך לביצועו, **אולם הצו המוחלט לא קשר בין מועד הפינוי ובין מועד מציאת הפתרון לתושבי המאחז.**
- הזמן שהוענק נועד "לבחון חלופות למגורי התושבים", לא להבטיח שיימצאו חלופות כאלו:**

18. לפיכך, אנו מורים על קבלת העתירה והפיכת הצו על תנאי למוחלט. על המשיבים 1-4 לפעול למימוש צווי ההריסה לכל המבנים במתחם היישוב (כפי שהתחייבו לעשות). נוכח הקושי הגלום בביצוע ההריסה, שהרי מרבית המבנים משמשים למגורים, ועל מנת שתהיה אפשרות לבחון חלופות למגורי התושבים, אנו מורים כי הצוים ימומשו תוך שנתיים מיום מתן פסק דין זה.

24. לסיכום עניינים אלה: המשיבים – הם המבקשים בבקשה זו – עשו שימוש בטענה שיש לעכב את הפינוי כדי לשאת ולתת עם תושבי המאחז החל משנת 2012. בכל השנים שחלפו הם לא הגיעו להסכמות עם תושבי המאחז וגם היום בבקשה שהגישו הם נאלצו לצרף מסמכים מהם עולה שתושבי המאחז ממשיכים לעמוד בסירובם לכל הצעה שמוצעת להם (ובהן הצעות שיש לומר בקול ברור ששלטון החוק מתקומם לנוכח העלאתן כמעין פרס לעבריינים).

25. בנוסף לכך, משיבים אלה המבקשים היום שהות נוספת לפינוי, נושאים רקורד של הפרת התחייבויות לפינוי שניתנו לא רק לעותרים אלא גם לבית משפט נכבד זה.

II – הבקשה אינה עומדת ברף המינימלי הקבוע בפסיקות להארכות מועד למימוש פסק דין

26. העותרים יטענו כי בקשת המשיבים הינה למעשה בקשה לשינוי פסק-דין אשר מבקשת להיראות כמו בקשה להארכת מועד.

27. העותרים יטענו שבבקשה מתבקש שינוי של קביעה שעמדה בלב המחלוקת בין בעלי הדין ושהוכרעה, ולפיכך, מדובר בבקשה לשינוי קביעה שהיא בגדר מעשה בית-דין. בית המשפט קם מכיסאו עוד בחודש דצמבר 2014 ועקרון סופיות הדיון מחייב דחיית הבקשה, בוודאי לאור בחינת האינטרסים על כף המאזניים.

28. היעדרות לבקשה בנסיבות אלה, משמעה כי כל אימת שפסק-דין לא יהיה נוח לדרג הפוליטי, ניתן יהיה לבקש דחיית ביצועו. אפשרות כזו חותרת תחת עקרון סופיות הדיון, פוגעת בשוויון בפני החוק ופוגעת קשות באמון הציבור ברשות השופטת.

29. הפסיקה הכירה, אמנם, בחריג לסופיות הדיון המכונה "ארכת חסד" (ראו למשל: ע"א 9085/00 שטרית נ' אחים שרבט חברה לבניין בע"מ, פ"ד נ"ז (5) 460). חריג זה נוגע למקרים בהם מועד הביצוע לא עמד במוקד ההדיינות, והיא תינתן במקרים "יוצאי דופן" ו"חריגים" ש"לידתם בכורח הנסיבות כאשר התוצאה הבלתי נמנעת מאי-הענקת הסעד היא אונס, עושק וגרימת עוולה" (סעיף 9 לפסק-דינו של כב' השופט ד' לוי בע"א 748/91 אסתר סוקולבר נ' עידית הרפז, פ"ד לח (2) 688).

30. במקרים אחרים תיאר בית המשפט הנכבד את הסמכות החריגה שהיא יצירת-הפסיקה לדחות מועד ביצועו של פסק-דין כנועד "למניעת תוצאות קשות שחוש הצדק אינו יכול להשלים עימם" (הנשיא שמגר בע"א 1233/91 אהרון גרבי נ' הרצל בן דוד, פ"ד מה(5) 661 בעמ' 668), וכן "רק במקרים נדירים ביותר כאשר הפגיעה בצדק, היוצאת מאי היעדרות לבקשה, היא קשה ובולטת" (השופט ש' לוי בב"ש 79/82 ישראל ארגמן חברה לבנין בע"מ נ' חיה ברנפלד, לו(2) 362).

31. על סוג המקרים בהם תינתן "ארכת חסד" ניתן ללמוד מאותם מקרים ספורים שהגיעו לבית המשפט הנכבד – ראו למשל: ד"נ 22/73 גאל בן שחר נ' יוסף מחלב, פ"מ כח (2) 89 שם ניתנה לחייב שלקה בשיתוק ימים ספורים לפני המועד שנקבע לביצוע פס"ד, אורכה לביצועו.

32. קשה לחלוק על כך שהבקשה שלפנינו אינה עומדת בדרישות המחמירות של הפסיקה בכל הנוגע להארכת מועד לביצוע פסקי דין. העותרים יטענו, כי בעוד שנקבע כי השימוש בסמכות הנדירה האמורה כפוף לאותם מקרים יוצאי דופן שהיא נדרשת לשם "מניעת עוול ואי-צדק", כאן השימוש בה מתבקש מטעמים אחרים לגמרי והחלתה תאריך עוול ואי-צדק.

33. העותרים יוסיפו ויטענו כי יש להבחין בין מקרים בהם בקשת הארכת מועד לביצוע פסק-דין מתבקשת בשל **חוסר אפשרות אובייקטיבי** לבצע את פסק-הדין במועד (בחנית *force major*), לבין מקרים שבהם יש **העדפה** לדחות את ביצועו (כגון המקרה שלפנינו, כפי שעולה מהצהרות המדינה לאורכה ולרוחבה של הבקשה), כאשר הפסיקה מייחדת את החריג להארכת מועד לביצוע פסק-דין למקרים מהסוג הראשון (ראו פסק-דינו של כב' השופט (כתוארו אז) גרוניס ברע"א 3143/04 נילאר נכסים (1985) בע"מ נ' קרמיטל אי. אל בע"מ, פ"ד נח(6) 789 (פסקה 6, הדגשות שלנו):

"הלכה היא כי לבית המשפט סמכות טבועה להאריך מועדים, אף כשמדובר במועדים שנקבעו בהסכם בין בעלי הדין אשר קיבל תוקף של פסק דין. סמכות זו נועדה ל"עשיית צדק", כלומר: במקרים יוצאי דופן מאפשרת היא לבית המשפט לסטות מהכללים, אשר עשויים לעתים להביא לתוצאות שקשה להשלים עמן. הדברים אמורים בעיקר – אך לא רק – במקרים שבהם קיימות נסיבות אשר אינן בשליטת החייב, והמונעות ממנו לקיים את התחייבותו בעתה".

34. בקשת המשיבים אינה כוללת כל התייחסות לכללים המשפטיים שנקבעו בפסיקת בית המשפט הנכבד באשר להצדקה לדחיית מועד לביצוע של פסקי דין. ולא בכדי.

35. הרף שנקבע בפסיקה לעיכוב ביצועו של פסק דין חלוט שניתן על ידי בית המשפט, ובפרט בית המשפט העליון ביושבו כבית משפט גבוה לצדק, הוא רף גבוה מאוד שאמור להתממש במקרים חריגים שבחריגים:

"הארכת מועד עלולה להותיר על כנו מצב בלתי חוקי, הארכת מועד עלולה לפגוע באינטרס ההסתמכות של מי מהצדדים, הארכת מועד עלולה לפגוע בסופיות הדין, הארכת מועד במקום שאין הצדקה לכך עלולה גם לפגוע בעקרון שלטון החוק. על כן, מדובר כאמור, בסמכות שיש להשתמש בה בזהירות"

(בג"ץ 8887/06 אל נאבות' ואח' נגד שר הביטחון ואח'; החלטה מיום 25.3.2012 [פורסם באר"ש], פסקה 11 לפסק הדין של המשנה לנשיא (כתארה אז), השופטת מ' נאור. להלן: "עניין מגרון").

36. בפרשת מגרון, שבה הוגשה בקשת דחייה הדומה באופן מבהיל לבקשה שלפנינו (ונדחתה) סקרה המשנה לנשיא את המאפיינים של המאחז מגרון, אשר דומים עד זהים לאלה של המאחז עמונה, ולטענה שיש לדחות את מועד ביצוע פסק הדין – כמו כאן – כדי למצות את הסיכוי להביא לפינוי בדרכי שלום:

"בעניינו מדובר באחד מהמקרים הקשים והחריגים ביותר בכל הנוגע למאחזים בלתי חוקיים. המאחז כפי שפורט בפסק הדין משתרע על פני קרקעות נרחבות המצויות כולן בבעלות פלסטינית פרטית ומוסדרת. המדינה שבה והודיעה כי גם לדעתה מדובר במאחז בלתי חוקי שאין כל אפשרות חוקית להשלים עם קיומו לאורך זמן. עוד בשנת 2006 עמדו בתוקפם צווי הריסה סופיים כנגד כל המבנים במאחז. המדינה התחייבה

בסוף שנת 2006 לפנות את המאחז "תוך חודשים ספורים". בהמשך התחייבה המדינה לפנות את המאחז עד תחילת חודש אוגוסט 2008. במסגרת מדיניות האכיפה הכוללת שהציגה המדינה עניינו של מאחז מגרון היה מצוי גם בראש סדר העדיפויות כך שלא ניתן היה לדבר על דחייה מטעמים אלו. ועל אף כל זאת, בית המשפט נעתר פעם אחר פעם לבקשות לאורכה כדי להביא לפתרון בדרכי שלום. ואולם, בסופו של יום משלא הסתמן פינוי מוסכם של המאחז בלוחות זמנים סבירים ניתן צו החלטי לפינוי המאחז. בגוף פסק הדין ניתנה שהות ניכרת להיערך לקיום הצו. אכן, כפי שפורט בפסק הדין, **שיקול ההסכמה והפינוי בדרכי שלום הוא שיקול כבד משקל. ואולם, אין הוא שיקול בלעדי ומכריע המסיג לאחור באופן מוחלט את כל יתר השיקולים ובהם בראש ובראשונה השיקול של פגיעה בקניין הפרטי, והשיקול של הפגיעה בשלטון החוק.**

(עניין מגרון, פסקה 12 להחלטה מיום 25.3.2012)

37. אכן, ההיסטוריה חוזרת. בעמונה כמו במגרון המדינה הבטיחה לפנות והפרה את התחייבותה מספר פעמים. בעמונה כמו במגרון התירוץ המרכזי לבקשות הדחייה היה הצורך להביא לפתרון בדרכי שלום. בעמונה כמו במגרון התושבים לא הסכימו לפתרון המוצע (אם כי במגרון הם לא דחו אותו והתנגדו לו באופן פעיל כמו כאן).

38. המשיבים מבקשים דחיית מועד בת 7 חודשים (לכל הפחות, כפי שיובהר להלן), וזאת בהמשך לפרק זמן בן שנתיים ימים, אשר בוזבז באופן משווע, חרף האיצטלות אותן מנסים המשיבים להלביש את חוסר המעש שננקט על ידן. כל זאת לאחר שעוד בשנת 2012 ביקשו לבחון פתרונות "בדרכי שלום", ובית המשפט ניאות להעניק עוד ועוד ארכות, לא אחת לפנים משורת הדין.

39. במקרים קודמים, העניק בית המשפט למדינה פרקי זמן קצרים בהרבה מאלה שניתנו לה ואלה המבוקשים על ידה כיום:

פסק הדין בפרשת מגרון – מאחז אשר היה גדול יותר מהמאחז עמונה – ניתן בחודש אוגוסט 2011, וקצב למדינה פרק זמן של שבעה חודשים למימוש. לאחר הארכות שונות שניתנו, הוא פונה מיושביו לחלוטין בחודש ספטמבר 2012, קרי שנה לאחר מתן פסק הדין (תוך שנדחתה בקשה להארכת מועד לקיום פסק הדין לתקופה של 3 שנים לצורך הקמת שכונה למפוניו);

פסק הדין בעניין מבני גבעת האולפנה (גיבל ערטיס), אשר עסק ב-30 יחידות דיור שנבנו על אדמות פרטיות של פלסטינים (בג"ץ 9060/08 יאסין ואח' נגד שר הביטחון ואח'; פסק דין מיום 21.9.2011; החלטה מיום 7.5.2012), פסק הדין ניתן ביום 21.9.2011 ואילו המבנים עצמם פונו מכל אדם וחפץ עוד ביום 1.7.2012, פחות משנה לאחר מתן פסק הדין.

40. מעל הכל, מרחף העדר המידתיות הגלום בבקשת המדינה: הרצון למצוא דיור חלופי קבוע (להבדיל מזמני) לתושבי המאחז, אשר אין דרך אחרת להגדירם למעט מסיגי גבול ועברייני בניה, אשר חמסו בכוח הזרוע את אדמותיהם של תושבים מוגנים בשטח כבוש, אינו שקול לפגיעה בשלטון החוק, בעקרונות של סופיות הדין, בזכויות בעלי האדמות אשר ממתנינים כשני עשורים להשבת אדמותיהם לחזקתם, וזאת לאחר שניצחו בהליך משפטי שהחל עוד בשנת 2008. בית המשפט במסגרת פסק הדין כבר ערך את האיזונים הנדרשים, והעניק למדינה פרק זמן ארוך מאד (בוודאי לאור פרקי הזמן אשר נדרשו בעבר, כמפורט בפסקה הקודמת).

ג. החלופות הנבחרות על ידי המדינה – חוסר ייתכנות ו/או לוח זמנים של שנים עד למימושן

41. בחינה רצינית של החלופות הנבחרות על ידי המדינה כפתרון לפולשי עמונה, מגלה כי הסיכוי למימוש אחת מהן נמוך מאוד ולגבי השנייה ייקח בהערכה ריאלית שנים עד שתהיה מוכנה. נפרט טענותינו להלן.

I – חלופת ההתנחלות החדשה ליד שבות רחל

42. חלופה זו נוגעת להקמת נקודת יישוב חדשה, בסמוך למאחז "שבות רחל" שהוסדר בדיעבד זה לא מכבר. חלופה זו סובלת הן מלוח זמנים ארוך מאוד (ושבעת החודשים המבוקשים לא תספיק להם בוודאות) והן מחוסר מידתיות לנוכח התנגדות תושבי עמונה.

43. **ראשית**, וכפי שמבהירים תושבי המאחז, חלופה זו אינה מקובלת עליהם, הם דוחים אותה ומתנגדים לה. בהינתן שזו עמדתם נופלת ההצדקה המרכזית לה טוענים המשיבים לדחיית מועד ביצוע פסק-הדין: פינוי בהסכמה ובדרכי שלום.

44. טענת המשיבים שלמרות התנגדות תושבי עמונה, עם התממשות החלופה ההתנגדות תיחלש, מבוססת על ספקולציה נעדרת כל בסיס ושנתקלת בראיות ברורות המצביעות על ההפך הגמור מכך.

45. **שנית**, המדובר בתכנית אשר מצויה בראשית ימיה, ואף טרם נידונה בפני וועדת המשנה להתנגדויות במנהל האזרחי (המועד האחרון להתנגדויות הוא רק באמצע חודש דצמבר, סמוך למועד האחרון שנקבע בפסק הדין לפינוי).

46. טענת המדינה שיספיקו שבעה חודשים לצורך הבאת חלופה זו לכדי מוכנות, מניחה כי לא יוגשו התנגדויות לתכנית, שאם יוגשו הן תידחנה במהירות, שלא יוגשו עתירות כנגד החלטת דחייה של התנגדויות, ואם תוגשנה הן תידחנה בתוך ימים ספורים. בנוסף מניחים המשיבים שעבודות הבנייה תתרחשנה במהירות שאין לה אח ורע, ששכונה עם ארבעים בתי קבע תופיע בתוך שבועות. לעותרים אין שום ספק שאין סיכוי שהמשיבים יעמדו בפרק הזמן המבוקש על ידם ושהדחייה הנוכחית תוביל לבקשות דחייה נוספות.

47. ונזכיר שוב, כי חלופה זו כלל אינה מקובלת על תושבי המאחז.

48. **שלישית**, בכל הנוגע לפעילות צוות קו כחול שעמל על קביעת גבולות אדמות המדינה בשטח החלופה האמורה: על פניו, ועל פי מידע ראשוני המצוי בקרב העותרים, קיים חשש ממשי שדבר החלטות הצוות ותוצריו **לא פורסמו** כפי שנטען בבקשה. בדיקה מקדמית שנעשתה מול תושבי הכפרים הסמוכים לאתר המיועד (למשל – הכפר ג'אלוד שהתכנית אמורה להתבסס על אדמותיו), מעלה כי הם לא נחשפו לפרסומים הנטענים בנושא.²

49. לפיכך, עם קבלת עותק של הבקשה על ידי המשיבים פנו אליהם העותרים בדרישה לקבל חומרים שונים הנוגעים לטענות הנטענות בבקשה ובין היתר, ביקשו העותרים לקבל עותק של כלל הפרסומים על תוצרי צוות קו כחול.

העתק מפניית העותרים אל המשיבים 1-4 מיום 2/11/2016 מצ"ב ומסומנת כנספח 3.

² יוער, כי האופן בו מנסה המשיב מס' 3 להתגבר על הצורך בהכרזה ואופן הפרסום של הכרזות, באמצעות צוות קו כחול, נתקף במסגרת בג"ץ 7986/14 במקום נ' ראש המנהל האזרחי ואח' (העתירה עודנה תלויה ועומדת), וסוגיית צוות קו כחול כפי שבוצעה ביחס לאזור המיועד להקמת נקודת ההתנחלות החדשה, לרבות העדר הפרסום על כך, מוכיחה את הנטען במסגרת העתירה בבג"ץ 7986/14.

50. ביום 6.11.2016 השיבו ב"כ המשיבים, בלאקוניות, מבלי להתייחס למופנה אליהם, כי הפעולות שבוצעו פורטו בבקשת המדינה והם נתמכו בתצהירים, וכן כי אין מקום לשיטתם להעביר סיכומי דיונים פנימיים. עוד ציינו ב"כ המשיבים, כי לשיטתם אין מקום לפנות מבחינה דיונית לבקש פרטים נוספים ביחס לבקשה אלא רק ביחס לתצהיר תשובה (תוך הפניה לתקנה הרלוונטית בתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, התשמ"ד-1984). העתק מתשובת ב"כ המשיבים 4-1 מצ"ב כנספח 4.

51. העותרים דוחים גישה זו – הן ביחס למסמכים רשמיים שנטען כי הם פורסמו ברבים, אבל משום מה לא צורפו לבקשה (למשל – תוצרי צוות קו כחול), הן ביחס למסמכים שאינם סיכומי דיון פנימי כגון מתווה נכסים נטושים שהוכן על ידי צוות ההסדרה, והן לגבי שאר הנתונים העובדתיים הנדרשים בפניית ב"כ העותרים, שהמשיבים נמנעו מלפרט אותם בבקשה.

גם ביחס לשאלה הדיונית אין מקום לקבל את עמדת המשיבים: ראשית, בעתירה הוצא צו על תנאי; שנית, תקנות סדר הדין גם לא מאפשרות הגשת בקשה כפי שהוגשה, והמשיבים בכל זאת עשו כן; שלישית, בנסיבות שנוצרו, אי העברת מלוא הבסיס העובדתי והמשפטי המשמש בסיס – ולו תיאורטי – להגשת הבקשה, אינו מאפשר עמידה אמיתית על טענות המשיבים ואין להסיק כי המידע המבוקש אינו מיטיב עם טענות המשיבים, בלשון המעטה.

52. **מכאן, ומבלי לקבוע מסמרות בסוגיה, אין לכחד כי האופק הקרקעי של התכנית עשוי להוות אבן נגף בבואן של הרשויות לפעול בנדון.**

53. **רביעית**, חלופת שבות רחל מחייבת הקמת יישוב חדש יש מאין. גם אם אין זה מקום לתהות על נכונות המדינה לפצות ועל חשבונה תושבים של מאחז בלתי מורשה שפלטו לאדמותיו ביוזעין, זהו בהחלט המקום לתהות מדוע המדינה בוחרת להקים עבורם נקודת יישוב חדשה, דבר הלוקח זמן רב ומחייב השלמת הליכי תכנון, למרות שקיימים מקומות בהן אושרו תכניות מפורטות והן בתוקף, בתחומיה של מדינת ישראל.

54. גם אילו מבחינתם של המשיבים הדבר הוא בגדר הכרח כי תושבי המאחז חייבים להמשיך להתגורר מחוץ לגבולותיה של מדינת ישראל הריבונית (באופן אשר לשיטת העותרים מהווה הפרה חזיתית של המשפט הבינלאומי ההומניטרי והמשפט הבינלאומי הפלילי כאחד), גם כאן החלטת המשיבים לפעול להקמת נקודת יישוב יש מאין תמוהה, בלשון המעטה: מבירור זריז שביצעו נציגי העותרים עולה, כי בשטחי הגדה המערבית, לכאורה, קיימות כבר תכניות מתאר מפורטות בתוקף עבור מגורים, ובחלקן כבר החלה להתבצע בניה.

(א) כך למשל, בהתנחלות גבע בנימין (אדם), קיימת תכנית מפורטת בתוקף מס' 240/2/14/1, אשר הונחו בה בפועל זה מכבר התשתיות לבינוי בתחומי התכנית. התכנית מאפשרת בניה של כ- 180 יחידות דיור שטרם נבנו;

(ב) כך למשל, בהתנחלות שילה עצמה (ולא בנקודת יישוב המרוחקת ממנה מרחק משמעותי), קיימים אתרים המוכנים לבנייה:

(ג) תכנית 205/12, לשכונות נופי שילה, אושרה כתכנית מפורטת למתן תוקף עוד ביום 3/11/2013;

(ד) גם תכנית 205/13 בתחומי ההתנחלות שילה, מאפשרת בינוי של 95 יחידות דיור, כאשר ק 30 יחידות דיור מתוכן בנויות (פרוייקט "כרמי שילה");

(ה) בהתנחלות בית אל, הקרוב גיאוגרפית למיקום הנוכחי של המאחז הרבה יותר מאשר היעד המועבר, קיימת תכנית מתאר 218/18 המיועדת ל-296 יחידות דיור, אשר בתוקף מחודש יולי שנת 2015, ויחידות הדיור שם טרם נבנו.

55. למען הסר ספק יובהר שמבחינת העותרים אופציות אלה הן כולן לא חוקיות, מהוות הפרה חמורה של המשפט הבינלאומי ההומניטארי עד כדי ביצוע עבירות בינלאומיות. הבאתן היא לצורך הוכחה כי החלופה הנבחרת לא נועדה לפתור את הסוגיה במהירות האפשרית.

56. האם במשך שנתיים ימים לא סבר אף אחד בקרב המשיבים לבחון את העברתם של אנשי עמונה למתחמים אלה, אשר אינם צריכים לעבור את כל המשוכה הארוכה של צוות קו כחול, פיתוח תכנית, הפקדתה וקידומה?

57. שאלות שהועלו בפני המשיבים במכתב העותרים מיום 2/11/2016 (נספח 3 לעיל), כאמור, לא זכו למענה ענייני, ולמעשה הותירו את השאלות המופיעות בה תלויות באוויר, אם לא למעלה מכך: המשיבים, אשר עמלים על הבקשה שהוגשה מטעמם שבועות רבים, יכלו לפרט במדויק את המועדים בהם בוצעו הפגישות ובהם התקיים וקודם לוח הזמנים האמור. על סמך ניסיון העבר, ניתן לומר כי כאשר המשיבים מעוניינים לקדם מערכים תכנוניים שונים המבקשים לפעול בניגוד לפסיקתו של בית המשפט העליון, הם יודעים איך לקדמן במהירות שיא (ראו למשל: בג"ץ 1217/15 מ.ד. יהונתן בנייה בע"מ נ' שר הביטחון ואח' (פסק דין מיום 23/6/2015). הפסיעה בצעדי צב בכל הנוגע לאותה תכנית חלופית עבור תושבי עמונה אינה יכולה להוות הצדקה לאי קיום פסק דין במועדו.

58. לכך יש להוסיף כי גם חלופת המגורים הזמנית המוצעת על ידי המדינה (פסקה 10 לבקשת המשיבים) תכנית 205/2 המכונה "שבות רחל תעשיה", יכולה לדידם כבר כעת, או למצער, עוד מחודש דצמבר 2014 המועד שבו ניתן פסק הדין, לשמש לשכונת מגורים. מדוע היא לא נבחרה? למשיבים הפתרוניים.

59. מעבר לכל האמור לא ברור אם לתושבי המאחז עצמם אין חלופות דיור חוקיות משלהם. אולי במקרה למי מתושבי המאחז יש נכסים לגיטימיים והם יכולים לעבור להתגורר בהם כאחד האדם? אולי בכך יפחת משמעותית הצורך למצוא פתרונות לתושביו של המאחז, ויהיה ניתן לשכנם במבנים קיימים או שהושלמו במהלך השנתיים האחרונות? המשיבים 1-4 לא מפרטים כלל בסוגיה האמורה, ועושה רושם שלא טרחו לברר את העובדות, שבכל פינוי בהוצאה לפועל מבררים טרם פינוי.

60. בחירה זו של המשיבים היא הבחירה באפשרות הארוכה ביותר על הפרק, מבלי שניתן כל הסבר לכך, ולמעשה מרמזת כי כוונת המדינה היא למשוך זמן (תוך כדי ניסיון השגת רווח פוליטי ו/או כלכלי זה או אחר של גורמים המעורבים בקידום התכנית).

61. כאשר בוחנים חלופה זו במשקפי המידתיות הנהוגים בפסיקת בית המשפט העליון, ברי כי חלופה זו אינה החלופה הפוגענית פחות, כאשר ישנן חלופות נוספות, אשר היו מוכנות מזמן ויכלו לחסוך דחייה של מועד החזרת האדמה לבעליהן. תחת זאת, בוחרת המדינה באפשרות אשר מועד מימושה לוטה בערפל, ותושבי עמונה מכריזים כי אינה מקובלת עליהם. ברי, כי החלטה זו לכשעצמה אינה מידתית, קל וחומר כאשר היא מהווה בסיס לבקשה חריגה להארכת מועד ארוכה במיוחד לקיומו של פסק דין.

II – חלופת הנכסים הנטושים לכאורה

62. במקביל לחלופת שבות רחל, עולה כי המשיבים בוחנים את אפשרות השימוש בנכסים נטושים לכאורה המצויים בצמידות למאחז הקיים, ובכך למעשה להותיר את המאחז על כנו תוך תזוזות זניחות יחסית של המבנים היבילים שבו.

63. נכסים נטושים הם נכסים שבעליהם אינו באזור ואין מחזיק חוקי להן באזור. הצו בדבר נכסים נטושים מטיל על המפקד הצבאי את החובה להגן על הנכסים הנטושים ולשמור אותם עבור בעליהם עד שובם לאזור. **כפי שנאמר בצנעה בבקשת המדינה – השימוש בנכסים נטושים לצורך הקמת יישוב לישראלים לא אושרה על-ידי היועץ המשפטי לממשלה.**

64. נכסים נטושים לא שימשו בעשורים האחרונים להקמתן של התנחלויות. זאת משום שכל ממשלות ישראל וכל היועצים המשפטיים שלה החזיקו בעמדה כי משפטית הדבר אינו אפשרי מבחינה משפטית, ומשום שפסיקת בית המשפט העליון – ובראש ובראשונה פסק הדין הידוע בפרשת אלון מורה – אסרו על שימוש בקרקעות פרטיות לשם הקמת התנחלויות.

65. ייאמר המובן מאליו – לשיטת העותרים שימוש באדמות פרטיות של פלסטינים, נוכחים או שאינם נוכחים כרגע באזור, לצורך הקמת התנחלות והעברתן לחזקתם של ישראלים, אינה חוקית על פי שלל הוראות של המשפט הבינלאומי הפומבי, משפט זכויות האדם ומקורות נורמטיביים אחרים. אין זו העת להיכנס כעת לטיעונים בהקשר למתווה זה. נבקש רק להצביע על כך שעוד ארוכה מאוד הדרך לאישור משפטי שלו, דבר הפוסל אותו מלשמש כעילה לדחיית מועד ביצוע פסק הדין.

66. ראוי לציין כי על פי הדיווחים בתקשורת שלא נסתרו ולא הוכחשו, משרד החוץ בעצמו הבהיר כי חלופה זו אינה חוקית על-פי המשפט הבינלאומי ולכן תגרום גם לנזק לישראל. העתק מהידיעה בעיתון "הארץ" מיום 30/10/2016, הנושאת את הכותרת: "משרד החוץ: העתקת עמונה לקרקעות נטושות של פלסטינים תגרום נזק מדיני לישראל", מצ"ב ומסומנת כנספח 5.

67. ובכן לא בכדי היועץ המשפטי לממשלה טרם מצא לנכון להכריע בסוגיה העקרונית האם כלל לקדם את המתווה המוצע. אבל משכך בקשת המשיבים לדחות את קיום פסק הדין בהקשר זה היא חמורה במיוחד משום שהיא נסמכת על רעיון ערטילאי שאף לא קיבל את אישורו של היועץ המשפטי לממשלה ברמה העקרונית.

68. יוער, כי בפניית ב"כ העותרים אל המשיבים מיום 2/11/2016 ביקשו העותרים לקבל את חוות הדעת של צוות ההסדרה עליהן מבקשים המשיבים להשתית את מתווה נכסי הנפקדים, אולם המשיבים העדיפו לחסות אותה ולא לגלותה. חשיפת חוות דעת אלה הינן, לשיטת העותרים, צעד מתבקש כדי לעמוד על דרגת ההיתכנות המשפטית של המתווה. העותרים יטענו לנוכח המצב המשפטי הקיים שמדובר במתווה תלוש לחלוטין מעקרונות משפטיים יסודיים, נעדר כל אחיזה חוקית ובלתי ישים בעליל, העדר הסכמת היועץ המשפטי לממשלה לקדמו מעידה כי הקשיים המשפטיים הינם בעלי משקל ממשי.

69. לא פחות חשובה היא העובדה כי כעת, פחות מחודשיים למועד שנקצב על ידי בית המשפט הנכבד, מצויים אנו בשלב הראשוני בלבד, של בחינת מסד נתונים עובדתי, אשר גם הוא, כפי שעולה מנספח א' לבקשה, נחל כשלון חרוץ ולגבי רובן המוחלט של החלקות לגביהן נטען כי הן לכאורה נכסים נטושים, הוכח – לפחות ברמה הלכאורית – כי קיימים להן בעלים או מחזיק באזור ולכן אין הן בכלל בגדר קרקעות נטושות. המכתב הנטען שנשלח מטעם נציג המנהל האזרחי אל הח"מ נשלח למעשה רק ביום 31/10/2016 (הוא היום בו הוגשה הבקשה הנדונה מטעם המשיבים) והוא כמובן ייענה במהירות המתבקשת.

70. רק לאחר בחינת המסד העובדתי – דבר שעשוי לקחת חודשים ארוכים, ואף להיות כלול בהליכים משפטיים שונים בפני הערכאות הרלוונטיות – יכריע היועץ המשפטי לממשלה בשאלת עצם ההיתכנות המשפטית של הסוגיה הסבוכה. המדובר בהליך שייקח חודשים רבים, וספק אם יש לו תוחלת.

71. ומכאן עולה השאלה המתבקשת – האם בשביל מתווה תיאורטי, אשר על פניו אינו חוקי (כפי שגם סברה מנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, עו"ד פליאה אלבק, שהייתה מי שסרקה את כל האפשרויות החוקיות – להבנתה – להקמת יישובים ישראלים בשטח הכבוש), שאף אין לגביו ראשית לוח זמנים טנטטיבי, ראוי לבסס בקשה שלא לקיים פסק דין במועדו! התשובה ברורה מאליה – בוודאי שלא.

72. הנה כי כן, גם חלופת הנכסים הנטושים, חלופה אשר אם תמומש (והיא לא) בפועל תסכל את יישום פסק הדין ותותיר את המאחז במקומו הנוכחי (עם תזוזות קלות), אינה חלופה ישימה ואינה חוקית; טרם אושרה בכלל משפטית על ידי היועץ המשפטי לממשלה; מצויה בשלב ראשוני של גיבוש המסד העובדתי וגם בו נתקלת בקשיים גדולים. אין שום סיכוי שחלופה זו תישא פירות כלשהן מבחינת המשיבים, במהלך 7 החודשים המבוקשים, או בכלל.

ד. החשש מאלימות (לכאורה) כבסיס לדחיית מועד ביצוע פסק הדין וחוות-דעת מטעם השב"כ והמטה לביטחון לאומי

73. המשיבים טוענים כי דחיית ביצוע פסק הדין נדרשת גם בשל החשש (שאינו מפורט בבקשה ונותר מעורפל) שפינוי במועדו יביא להפרת שלום הציבור. לביסוס עמדה זו המשיבים מבקשים להגיש לבית המשפט הנכבד חוות דעת של שירות הביטחון הכללי והמטה לביטחון לאומי, וזאת במעמד צד אחד. בית המשפט ביקש להתייחס במפורש לאמור בפסקה 36 וכך ייעשה להלן.

74. העותרים מתנגדים להגשת חוות-הדעת חסויה ורואים בבקשת המדינה להסתיר מהם ומהציבור את הרקע לבקשה להימנע מביצוע פסק דין של בית המשפט העליון במועדו, פרקטיקה חמורה מעין כמותה בעלת השלכות הרסניות על האינטרס הציבורי.

75. קיימים לא מעט מתדיינים במערכת המשפט שהיו שמחים לעיכוב ביצוע פסק דין שניתן נגדם. הם מביטים במתרחש בתיק עמונה ואומרים לעצמם שמה שאסור להם, מותר למדינה ולתושבי עמונה. לפיכך ולכל הפחות על המדינה, בהגישה בקשה בעלת השלכות כה מרחיקות לכת על שלטון החוק וכיבוד מערכת המשפט, להיות שקופה לחלוטין לגבי הרקע לבקשתה. העלאת טענות ביטחוניות חסויות יוצרת פגיעה כפולה ומכופלת בהליך המשפטי באשר היא לא מאפשרת לציבור להיווכח בעצמו אם יש הצדקה למעשה כה קיצוני כמו אי ביצוע פסק דין במועדו על-ידי הממשלה.

76. פרקטיקה זו שמציעים המשיבים אינה ראויה ויש לדחות אותה אל אתר. לפיכך, העותרים כאמור יתנגדו להגשת חוות-הדעת של השב"כ במעמד צד אחד אבל לא יתנגדו להגשתה באופן גלוי.

77. לגופו של עניין, ומבלי שידועות לנו הסכנות שלכאורה פינוי במועד יוצרות (אם בכלל), נאמר את המובן מאליו- **כניעה לאיומים היא הטיית משפט, לא פחות.**

78. מצער שהמדינה מנסה לגייס גופים מקצועיים כגון שירות הביטחון הכללי והמטה לביטחון לאומי למאמץ לפגוע בסופיות הדיון, בכבודו של בית המשפט העליון ובשלטון החוק. מצער שהדרג המדיני מנצל איומים של עבריינים אידאולוגיים (ככל שיש איומים כאלה) כקרדום לחפור בו ולמטרות פוליטיות ציניות. קל לדמיין מה היו אומרים המשיבים וגם השב"כ אם איום על ביצוע פסק דין של

בית משפט ישראלי היה מגיע מכיוון ארגוני טרור. "איננו נכנעים טרור ולאוימים" הייתה התשובה. זו אמורה להיות התשובה גם כאן.

79. האם נשמע כדבר הזה כי חשש מפני טרור שיתבצע על ידי יהודים בשל אכיפת פסק דין של בית המשפט העליון, ישמש צידוק לאי קיומו של פסק הדין במועד שנפסק? האם בכך איננו מעודדים תרבות של איומים בכל מקרה שסקטור מסויים בחברה מבקש לסכל אכיפת חוק? האם שירות הביטחון הכללי ימליץ שלא להקים התנחלויות חדשות במידה וארגוני טרור פלסטינים יאיימו לנקוט בפעולות אלימות אשר "עלולות במצבים מסויימים להשליך גם על היבטים מדיניים וביטחוניים באזור כולו, במציאות הרגישה בה מצויה כעת מדינת ישראל", כפי שהדבר מנוסח בבקשת המשיבים? היעלה על הדעת שלא להכניס עבריין לבית האסורים בהתאם לפסק דין של בית המשפט בישראל, רק כי "חייליו" מאיימים בפעולות אלימות?

80. בעניין שהוא בגדר קל וחומר לאכיפת פסקי דין – מתן היתרים להפגנות על-ידי המשטרה, פסק בית המשפט הנכבד שוב ושוב שהחשש מקהל עויין אינו עילה למנוע היתר מהמבקשים להפגין (בג"ץ 153/83 אלן לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל, פ"ד לח(2) 393). ההיגיון הוא ברור ומחייב דחייה של כניעה לביריונות.

81. בנוסף, נזכיר מושכלות יסוד על שימוש בחומר חסוי אשר מוגש במעמד צד אחד בהליך מנהלי: חומר חסוי מוגש על פי רוב היכן שנתקפת החלטה מנהלית וכאשר למנהל הציבורי עומדת חזקת התקינות. בענייננו, אין המדובר בהחלטה מנהלית אלא בפסק דין חלוט, בתיק שגם הוצא במסגרתו צו על תנאי נגד המשיבים. כלומר, בית המשפט קבע כי המדינה התנהלה באופן לא תקין ומשכך לא עומדת לה חזקת התקינות. המטוטלת נוטה באופן כפול ומכופל נגד ההצדקה להגשת חומר חסוי, ובוודאי החזקה 'הרגילה' העומדת נגד עותר המתנגד להגשת החומר החסוי אינה חלה בנסיבות אלה. יוער גם, כי המשיבים אינם טוענים כי הסיכון נובע מהעותרים עצמם.

82. ונבקש לומר מילה על הטענה לסכנה לשלום הציבור לגופה: אם לשיטת שירות הביטחון הכללי, האלימות הנרמזת בפסקה 36 לבקשה מהווה צידוק לאי קיום פסק הדין במועדו, צידוק זה יעמוד בעינו גם בעוד שבעה חודשים או שנה או שנתיים כשהפינוי יצא לשיטת המשיבים לדרך. הרי תושבי עמונה ותומכיהם הודיעו קבל עם ועדה כי הם מתנגדים לכל פתרון שאינו השארתם בעמונה.

אחרית דבר

83. אחר כל אלה, עמדת העותרים היא כי דין הבקשה להידחות, על הסף ולגופה.

84. המדובר בבקשה מסוכנת, לא פחות. היענות לה תיצור רושם (גם אם לא נכון) שהרשות המבצעת הילכה אימים על בית המשפט וקיבלה פטור שאף אזרח לא היה מקבל מקיום פסק דין במועד שנקבע לו. לדבר תהיינה השלכות קשות על שלטון החוק, על אמון הציבור במערכת המשפט ובהליכי עשיית הצדק ועל עקרון סופיותם של פסקי דין.

85. אבל יותר מכל אלה, היענות לבקשת המשיבים היא פגיעה חמורה, כואבת ובלתי מוצדקת במי שהם הקרבנות של פרשת עמונה: בעלי המקרקעין הפלסטינים, העותרים ובני קהילתם שממתינים זה שני עשורים לחזור לאדמותיהם.

86. אין שום תיאוריית צדק בעולם שמאפשרת את המסקנה שפינוי בהסכמה של פולשים, בעיקר כאלו שמרהיבים עוז להיות בררנים לגבי הפיצוי שיקבלו על פינויים, חשוב יותר מהפסקת הגזל. שצודק

להמשיך להטיל את המחיר של מחדליה של מדינת ישראל ותרבות אכיפת החוק הקלוקלת שלה על אזרחים מוגנים החיים תחת משטר כיבוש ואינם בעלי כוח פוליטי שיאפשר להם להתמודד עם אלה שפגעו בהם.

87. לאור כל האמור, בית המשפט הנכבד מתבקש לדחות את הבקשה מכל וכל ולחייב את המשיבים בהוצאות נכבדות שיבטאו את החומרה שיש בהגשת בקשה כזו, וכן לחייבם בשכר טרחת עורכי-דינם של העותרים בתוספת מע"מ וריבית כחוק.

האמור בתגובה זו נתמך בתצהירה של הגב' זיו שטהל.

היום : 6.11.2016

שלומי זכריה, עו"ד

מיכאל ספרד, עו"ד

ב"כ העותרים